



Innovation and Nursing

Kadriye Özkol Kılınç^{1,a,*}

¹ Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Hemşirelikte Yönetim Anabilim Dalı

*Corresponding author

Review

History

Received: 02/07/2024

Accepted: 09/12/2024

Copyright



This work is licensed under
Creative Commons Attribution 4.0
International License

ABSTRACT

We are in the information age, and technology is constantly evolving, leading to rapid change and development in healthcare services. In this environment of change and development, innovation is extremely important for nurses to reach quality and efficient patient care practices. Integrating innovation into the nursing care process will not only improve the quality of patient care but also allow for cost-effective practice. Additionally, innovative thinking and innovation practices will contribute to the promotion and protection of health, the prevention of diseases, the shortening of patients' hospital stays, and better management of patient care. This, in turn, will enhance the efficiency and success of the organisation. Therefore, it is extremely important to create innovation awareness and increase innovation activities in the field of nursing as by creating innovation awareness in nursing, an increase in the innovative practices of nurses can be achieved. To facilitate this, in-service training and seminars on innovation can be provided to nurses. Nurses can be supported to participate in congresses, symposiums, and workshops on the subject. They can be encouraged to follow publications that contribute to their personal and professional development, and award systems appropriate for innovative ideas can be established.

Keywords: Nurses, nursing, innovation

İnovasyon ve Hemşirelik

Derleme

History

Received: 02/07/2024

Accepted: 09/12/2024

Copyright

ÖZ

Bilgi çağında olmamız ve teknolojinin sürekli olarak gelişmesinden dolayı sağlık hizmetlerinde hızlı bir şekilde değişim ve gelişim yaşanmaktadır. Bu değişim ve gelişim ortamında hemşirelerin kaliteli ve verimli hasta bakım uygulamalarına ulaşabilmeleri adına inovasyon süreci son derece önem taşımaktadır. İnovasyon süreci hemşirelik bakım sürecine eklenirse hem hasta bakımının kalitesi artacak hem de maliyet etkin bir şekilde çalışılacaktır. Bunun yanında inovatif düşünce ve inovasyon uygulamaları sağlığın geliştirilmesi, korunması ve hastalıkların önlenmesi, hastaların hastanede yatış sürelerinin kısılması, hasta bakım yönetiminin daha iyi yapılması konusunda katkı sağlayacaktır. Bu durum ise kurumun da verimliliğini ve başarısını artıracaktır. Bu nedenle hemşirelik alanında inovasyon farkındalığı yaratmak ve inovasyon faaliyetlerini artırmak son derece önemlidir. Çünkü hemşirelikte inovasyon farkındalığı yaratarak hemşirelerin yenilikçi uygulamalarında artış sağlanabilir. Bu durumun sağlanması için hemşirelere yönelik olarak inovasyon konulu hizmet içi eğitimler, seminerler verilebilir. Hemşirelerin konuya ilişkin kongre, sempozyum ve çalıştaylara katılımları desteklenebilir. Kişisel ve mesleki gelişimlerini sağlayacak yayınları takip etmeleri sağlanabilir ve inovatif düşüncelere uygun ödül sistemleri oluşturulabilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşireler, hemşirelik, inovasyon

^a kadriyeozkol@gmail.com

0000-0003-4227-7422

Giriş

Günümüzde kurumlar rekabet edebilmek, düşük de olsa karlılık ile çalışabilmek, müşteri beklentilerini karşılayabilmek, varlığını devam ettirmek gibi konularda önemli uğraşlar vermektedir. Bu durum kurumların farklılıklar oluşturarak bir adım önde olmak istemesini getirmektedir. Bu yüzden birçok kurum devamlı bir iyileştirme, yenileme çabasına girmiştir. Bu çabalar ise beraberinde inovasyonları getirmektedir (Deniz ve Çimen 2016). Bugün dünyada lider olan kurumlara bakıldığında bünyesinde kesinlikle inovasyonlar olduğu görülmektedir (Akyürek 2020, Deniz ve Çimen 2016). Bu durum sağlık kurumları için de geçerlidir (Deniz ve Çimen 2016).

Sağlık sektörü yüksek teknolojinin kullanıldığı ve teknolojinin hızla geliştiği alanların başında gelmektedir. Sağlık alanında da yaşamsal öneme sahip olan inovasyon (Kaçan Softa 2018) sağlık çalışanlarının sayıca en fazla grubunu oluşturan hemşireler açısından da çok önemlidir. İnovasyon, yeni ve kıymetli bir bilgiyi veya düşünceyi, ürün, süreç ya da hizmet olarak doğru zamanda somutlaştırmak ve toplumsal yarar haline getirmektir (Yıldırım 2019). Bu açıdan hemşireler hasta bakım hizmeti verirken etkin ve istedik sonuçlara ulaşabilmek adına devamlı değişime ayak uydurmak ve inovasyon sürecini hizmetlerine entegre etmek zorundadırlar. Çünkü hemşirelik hizmetlerine inovasyon sürecini katmak, hasta bakım maliyetini düşürürken, bakım kalitesini yükseltmektedir (Doğan Merih ve ark. 2019). Bu nedenle bu derlemede inovasyon kavramı açıklanarak sağlık sektöründe ve hemşirelerde önemine değinilmiştir.

İnovasyon ve Sağlık Sektöründe Önemi

Bilgi çağında yaratıcılık ekonomisine geçişin simgesi olan inovasyon, yeni yaklaşımların, teknolojilerin ve çalışma şekillerinin gelişim sürecidir. Bilgiyi kullanılabilir hale getiren yaratıcı süreçlerin tümüdür (Şengün 2016). İnovasyon, hizmetleri, ürünleri, iş yapma biçimlerini, dağıtım ve pazarlama faaliyetlerini içeren çok yönlü bir kavramdır (Kartal ve Kantek 2018). Verimliliği, çıktıları, uygunluğu ya da kullanıcı tecrübesini iyileştirmeye ilişkin planlı ve koordineli eylemlerle yapılan yeni bir dizi rutin, davranış ve çalışma şeklidir (Şendir ve ark. 2021). Tüm alanlarda yeniliğin üretimi, kullanımı ve özümsemesidir (Can 2018). Yeni bir ürün, yöntem veya süreç geliştirilmesini ya da mevcut olanın iyileştirilmesini kapsamaktadır (Deniz ve Çimen 2016). Kısaca inovasyon yeni alternatifler bulmak anlamına gelmektedir (Feldman et al. 2008).

Bir süreç (yenileme ve yenilenme) ve bir sonuç (yenilik) olan inovasyon kurumların rekabet avantajı sağlayabilmelerinde ve varlığını devam ettirebilmesinde önemli bir unsurdur (Dinç Kaya ve Doğan 2023; Özbey ve Başdaş 2018; Deniz ve Çimen 2016). Dolayısıyla artan rekabet ortamında inovasyona verilen önem gün geçtikçe yükselmektedir. Bu rekabet ortamında kurumun ayakta kalabilmesi yani varlığını sürdürebilmesi, bir ürün yapması

veya hizmetlerinde inovasyon yapmasıyla mümkündür (Başkurt ve Ateş 2020). O halde inovasyon günümüzde rekabet üstünlüğü sağlamada önemli bir unsurdur (Özbey ve Başdaş 2018). Bunu sağlayabilmek ve başarılı inovasyon uygulamaları yapabilmek adına kurum içerisindeki inovatif bireylere gereken önem de verilmelidir (Yıldırım 2019).

Tüm kurumlar sağlık hizmetleri başta olmak üzere piyasada yerini sağlamlaştırmak, rekabet ettiği kurumlardan bir adım öne çıkabilmek, müşteri beklenti ve memnuniyetini sağlayabilmek için inovasyona ihtiyaç duymaktadır (Kaçan Softa 2018). Özellikle sağlık alanında yenilikçi projeler ve yenilikçi düşünce kapsamında hastalıkların önlenmesi, sağlığın geliştirilmesi, hastanede kalış sürelerinin kısalması, hasta bakım yönetiminin daha iyi yapılması için inovasyon önemli ve gereklidir (Başkurt ve Ateş 2020). Diğer bir deyişle sağlık sektöründe inovasyonun gelişmesi ve desteklenmesi hasta gereksinimlerini karşılamak ve daha iyi bakım verebilmek için önemlidir (Avcı 2017; Başkurt ve Ateş 2020). Ayrıca sağlık kurumlarında inovasyon, hastalara yeni tedavi yaklaşımları getirmesi, hasta bakım hizmetlerinin kalitesinin artırılması adına katkı sağlar (Eren Fidancı ve ark. 2018). Sağlık ve hastalıkla alakalı sorunlara bilimsel çözümler sunulmasında, bakımın kalitesinin yükseltilmesinde ve bakımda insan onuruna yakışır kaliteyi yakalayabilmek için inovasyon sürecinin ve yenilikçi yaklaşımların kullanılmasına ihtiyaç vardır (Can 2018). Ayrıca bilgi, beceri ve tutum gibi yeterlilikler dikkate alındığında, yaratıcılık ve inovasyonun teşvik edilmesiyle sağlık çalışanlarının performansının optimize edileceği anlaşılmaktadır (Feldman et al. 2008). Bunun yanı sıra çalışanın inovatif davranışı kurumun performansını da iyileştirmek için bir kaynaktır (Eren Fidancı ve ark. 2018). Çünkü inovasyon, içinde olunan ortamdaki fırsatları fark etme ve yeni fırsatlar oluşturma, oluşturulan bu fırsatlardan değer yaratma, rekabet avantajı oluşturma, fark yaratma ve kurumun başarısı için yarar sağlar (Yıldırım 2019).

Hemşirelikte İnovasyon

Günümüzde hemşirelik uygulamalarının karmaşık duruma gelmesi, hizmet verilenlerin beklentilerinde yükseliş, hızla gelişen bilgi ve teknolojiye adapte olma ihtiyacı, küresel rekabet ve sağlık bakım hizmeti maliyetlerindeki yükseliş hemşirelikte inovasyonu gerekli kılmıştır (Şendir ve ark. 2021). Bu nedenle hemşirelikte inovasyon sürecinin başlatılması önemlidir. Hemşirelikte inovasyon sürecinin başlatılmasının temel basamaklarını ise fırsat yaratmak, farkındalık sağlamak, motivasyonu sağlamak, yol gösterici süreçleri desteklemek ve süreci cazip hale getirecek modelleri çizmek oluşturmaktadır. Bu basamaklar hemşirelerin inovasyon sürecine katılımlarını artırarak, hemşirelerin maliyet etkin, hedefleri belirli ve kaliteli sağlık bakım sistemine entegrasyonlarını sağlayacaktır (Doğan Merih ve ark. 2019).

İnovatif uygulamalar hemşirelik bakım kalitesinin geliştirilmesi, bakım maliyetlerinin düşürülmesi, kanıtla

dayalı hemşirelik uygulamalarının ve hemşirelikte bilimsel bilgi birikiminin yükseltilmesinde önemlidir (Kartal ve Kantek 2018). Dolayısıyla sağlık kurumlarında hemşireler inovasyon konusunda önemli roller üstlenmek durumundadır (Doğan Merih 2021). Hemşirelerin inovatif yeteneği, hemşirelik disiplininin gelişimi için güçlü bir itici güçtür (Huang et al. 2022). Dolayısıyla hemşirelerin inovatif düşünce yapılarına sahip olmaları son derece elzemdir. Çünkü inovatif düşünce yapısına sahip hemşireler, sundukları bakımları kişilerin bireysel gereksinimlerine göre uyarlar ve bireyselleştirirler, kişisel hasta gereksinimlerini karşılarlar ve uygulama için kanıtları kullanırken pozitif bir hasta tecrübesi sağlarlar. Hemşirelikte inovatif davranış, hemşirelik bakım kalitesini iyileştirmek ve sağlık kurumu için pozitif sonuçları artırmaktadır (Eren Fidancı ve ark. 2018). Bu ifadeyi destekleyecek şekilde hemşirelerle yapılan bir çalışmada da hemşireler inovasyon çalışmalarından memnun olduklarını, mesleğe birçok anlamda katkı sağladığını ve bakımın kalitesini artırdığını ifade etikleri belirlenmiştir (Doğan Merih 2021).

İnovatif davranış gösteren hemşireler alanında bilgili ve uzman, sıkça görülen ortak inanç ve uygulamaları sorgulayan, belirsizlikle rahat eden, yaşanan başarısızlıkları fırsata çeviren, kurumlarında uygulama için yenilikleri tanımlayabilen ve tarayabilen, profesyonel ağlar aracılığıyla diğer inovatörlerle bağlantı kurabilen kişilerdir. İnovatif düşünce yaklaşımı kapsamında hemşireler bakımlarını yürütürken “Bu yapılması gereken doğru şey mi?”, “Daha iyi bir yolu var mı?”, “Daha ekonomik bir yolu var mı?” gibi sorular sormalıdır (Eren Fidancı ve ark. 2018). Dolayısıyla hemşirelerin inovatif düşünme ve inovatif uygulamaları yaşama geçirmeleri hemşirelikte inovasyonun yaygınlaştırılmasında anahtar roldedir. Hemşirelerin inovatif ürün veya hizmetleri geliştirmeleri ve kullanmaları, bakım kalitesinin artmasına ve sağlık bakım maliyetinin düşmesine katkı verecektir (Özbey ve Başdaş 2018). Bu açıdan hemşirelerin, hemşirelik girişimlerini ve bakım kalitesini daha iyiye getirmek adına inovasyon potansiyelini ortaya çıkarmak önemlidir (Şendir ve ark 2021). Bu nedenle hemşirelerin inovasyon yeteneklerinin geliştirilmesine ve eğitilmesine acil ihtiyaç vardır (Huang et al. 2022). Birçok hastane, inovatif eğitim yöntemleri, ürünler, hizmetler, bakım becerileri ve bakım yöntemleri önererek, süreci cazip hale getirecek ödül süreci ve yarışmalar düzenleyerek hemşirelikte inovasyon kültürünü oluşturup sağlık bakım kalitesini iyileştirmek ve hemşirelik verimliliğini artırmak için hemşireleri hemşirelik inovasyonlarını takip etmeye coşkuyla teşvik etmektedir (Weng et al. 2013, Doğan Merih ve ark 2019). Ayrıca hemşirelerin inovatif davranışları için hemşirelik çalışma ortamının inovasyonu destekleyecek şekilde düzenlenmesi gerekir, bu da yararlı inovatif çıktıları sağlar (Emirlioğlu ve Sönmez 2021). Ayrıca inovasyonu geliştirmek için temel bir kavram da hasta merkezli bakımdır (Huang et al. 2018). Özetle hemşirelerin yenilikçiliği yalnızca hemşireliğin gelişimini desteklemekle kalmaz, aynı zamanda bakımın kalitesini

artırır ve hastanın prognozunu da iyileştirir (Yan et al. 2020).

Hemşirelik ve inovasyon ile ilgili bazı çalışmalar incelendiğinde inovasyon ve çalışan performansı arasında ilişki bulunmuştur. İnovasyon değişkenindeki 1 birim yükselişin çalışan performansı değişkeninde 0,486 birim yükselişe sebep olması beklenmektedir. Yani hemşirelerin inovasyon konusunda kendilerini geliştirmeleri, hemşirelerin sağlık kurumlarındaki çalışma performansları üzerinde %50 gibi yüksek bir artışa neden olacaktır (Eriş ve Kabcıoğlu 2020). Huang ve arkadaşlarının (2022) yaptıkları çalışmada hemşirelik inovasyon eğitiminin, hemşirelerin inovasyon kapasitesini, örgütsel inovasyon iklimini ve inovasyon öz yeterliliğini, hemşirelik inovasyon davranışını geliştirmek, araştırma ve inovasyon projelerinin çıktılarını teşvik etmek için faydalı olduğu görülmüştür (Huang et al. 2022). Hemşirelerinin inovasyon yeteneğini ve araştırma yeteneğini geliştirmede hemşirelik inovasyon workshopunun etkinliğini araştıran bir çalışmada da hemşirelerin kendi değerlendirmelerine göre inovasyon yeteneğinin ve araştırma yeteneğinin eğitimden sonra önemli ölçüde geliştiği saptanmıştır (Gao et al. 2022).

Sonuç

Hemşirelerin inovatif düşünce ve uygulamaları son derece önemlidir. İnovatif düşünce ve uygulamalar ile hemşireler inovatif ürün ya da hizmet geliştirip kullanabileceklerdir. Bu açıdan hemşireler yenilik ve gelişmelere paralel olarak kendilerini yenilemelidir. Bu durum ise hemşirelik hizmetlerinin bakım, planlama ve tüm süreçlerinde bakımın kalitesinin artırılması ve maliyet etkin çalışmasına katkı verecektir. Ayrıca eğitimlerle ve uygun kurum kültürü anlayışı ile inovatif düşüncelerin desteklenmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

- Akyürek, M. İ. (2020). İnovasyon ve liderlik. Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama, 3(1), 15-24.
- Avcı, P. (2017). Sağlık örgütlerinde inovasyon. Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 6(5), 24-36.
- Başkurt, E., & Aydın Ateş, N. (2021). Ebelik alanında inovasyon yaklaşımları. ERÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 7(2), 29-34.
- Can Ş (2018). İnovasyon Özellikleri ve İnovasyon Stratejisi: Hemşirelik ve İnovasyon. Sevil Ü, Demirel Bozkurt Ö (Ed), Güven Plus Grup A.Ş. Yayınları. İstanbul.
- Deniz, S., & Çimen, M. (2016). Sağlık kuruluşlarında inovasyon aracı olarak altı sigma. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 9(42), 1469-1474.
- Dinç Kaya H., & Doğan, E. (2023). Ebelikte ve hemşirelikte inovatif düşünme ve patent. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(1), 58-64.
- Doğan Merih, Y. (2021). Bir kamu hastanesinde kadın sağlığı hemşirelerinin inovasyon çalışmaları ve inovatif ürün örnekleri; gözlemsel bir çalışma. Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri Dergisi, 13(1), 52-68.
- Doğan Merih, Y., Alioğulları, A., Kocabey, M. Y., Gülşen, Ç., & Sezer, A. (2019). Hemşirelikte inovasyon kültürü oluşturma; bir başarı öyküsü. Zeynep Kamil Bülteni, 50(3), 175-181.
- Emirlioğlu, R., & Sönmez, B. (2021). The relationship of nursing work environment and innovation support with nurses'

- innovative behaviours and outputs. *Journal of Nursing Management*, 29, 2132-2141.
- Eren Fidancı B, Yıldız D, Bayrak Aykan A. (2018). Hemşirelerde İnovatif Ruhuyu Uyardırma: Hemşirelik ve İnovasyon. Sevil Ü, Demirel Bozkurt Ö (Ed), Güven Plus Grup A.Ş. Yayınları. İstanbul.
- Eriş, H., & Kabalcıoğlu, F. (2020). İnovasyonun çalışma performansı üzerine etkisi. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 18, 76-80.
- Feldman, L. B., Ruthes, R. M., & Cunha, I. C. K. O. (2008). Creativity and innovation: Competences on nursing management. *Revista Brasileira de Enfermagem*, 61(2), 239-242.
- Gao, L., Lu, Q., Hou, X., Ou, J., & Wang, M. (2022). Effectiveness of a nursing innovation workshop at enhancing nurses' innovation abilities: A quasi-experimental study. *Nursing Open*, 9, 418-427.
- Huang, C. Y., Weng, R. H., Wu, T. C., Lin, T. E., Hsu, C. T., Hung, C. H., & Tsai, Y. C. (2018). Developing and testing the patient-centred innovation questionnaire for hospital nurses. *Journal of Nursing Management*, 26, 227-237.
- Huang, X., Wang, R., Chen, J., Gao, C., Wang, B., Dong, Y., Lu L., & Feng, Y. (2022). Kirkpatrick's evaluation of the effect of a nursing innovation team training for clinical nurses. *Journal of Nursing Management*, 30, 2165-2175.
- Kaçan Softa H (2018). Sağlık Hizmetlerinde İnovasyon ve Hemşirelik: Hemşirelik ve İnovasyon. Sevil Ü, Demirel Bozkurt Ö (Ed). Güven Plus Grup A.Ş. Yayınları. İstanbul.
- Kartal, H., & Kantek, F. (2018). Hemşirelikte inovasyon örnekleri. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*, 5(1), 57-63.
- Özbey, H., & Başdaş, Ö. (2018). Hemşirelikte inovasyon. *Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(1), 1-7.
- Şendir, M., Kabuk, A., & Eren, R. Y. (2021). Hemşirelikte İnovasyon Kültürü Geliştirme. *Journal of Academic Research in Nursing*, 7(3), 146-150.
- Şengün, H. (2016). Sağlık hizmetleri sunumunda inovasyon. *Med Bull Haseki*, 54, 194-198.
- Weng, R. H., Huang, C. Y., & Lin, T. E. (2013). Exploring the cross-level impact of market orientation on nursing innovation in hospitals. *Health Care Management Review*, 38(2), 125-136.
- Yan, D., Wen, F., Li, X., & Zhang, Y. (2020). The relationship between psychological capital and innovation behaviour in Chinese nurses. *Journal of Nursing Management*, 28, 471-479.
- Yıldırım D (2019). Hemşirelikte İnovasyon ve Önemi: İnovatif Spor ve Sağlık Yönetimi. Hergüner G, Son O (Ed), Güven Plus Grup A.Ş. Yayınları. İstanbul.